

ADVIESNOTA COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS GEMEENTE TWENTERAND

Onderwerp: Toekomst SOWECO

BESLISPUNTEN

1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport van Iroko 'Positionpaper SW'.
2. De wethouder, als lid van het dagelijks bestuur, te machtigen om in te stemmen met de gedetailleerde uitwerking van het voorkeursscenario (scenario 1 in het rapport).
3. Dit besluit onder embargo te nemen, tot één dag nadat het dagelijks bestuur van de GR Soweco gezamenlijk heeft gekozen voor het voorkeursscenario en hierover collectief naar buiten is getreden.
4. Tegelijkertijd met het embargo op dit besluit ook het embargo op het eerdere besluit t.a.v. het onderzoek van Iroko op te heffen.
5. Kennis te nemen van de raadsbrief 'Toekomst SOWECO'.

INLEIDING

Begin 2018 is het proces van doorontwikkeling SOWECO gestart. Onderdeel van dit proces is onderzoek naar het aandeelhouderschap van SOWECO NV. De leden van het DB hebben in een besloten bijeenkomst op 12 oktober jl. hierover gesproken en zijn gekomen tot een voorkeursscenario. In vervolg daarop is in december 2018 door de colleges van de zes SOWECO gemeenten ingestemd met het 'aanbrengen van focus in de doorontwikkeling SOWECO door het onderzoeken van het scenario waarbij de centrumgemeente de regie krijgt.' Inmiddels is door onderzoeksbureau Iroko een aantal scenario's onderzocht. De uitkomst van dit onderzoek ondersteunt het voorkeursscenario van de DB leden.

BEOOGD EFFECT

Er is nader onderzoek verricht met als doel om te komen tot een door zes gemeenten gedragen voorkeursscenario. Bureau Iroko heeft dit onderzoek uitgevoerd en een aantal scenario's in beeld gebracht. Samen met de individuele voorkeuren en ambities van de gemeenten is dit de basis voor een voorkeursscenario. Daarbij is ook nadrukkelijk de wens van de gemeenten om de zorg voor de kwetsbare groep mensen te continueren.

Het voorkeursscenario heeft de volgende kenmerken:

- De gemeente Almelo organiseert een faciliteit voor beschut werken. Andere gemeenten kunnen hiervan gebruik maken, op basis van een meerjarige dienstverleningsovereenkomst.
- De focus ligt op uitvoering van wettelijke taken.
- Werkgeversdienstverleningstaken van het huidige SOWECO worden samengevoegd met de uitvoering van de Participatiewet, WMO en Jeugd.
- Er wordt gestreefd naar maximale samenwerking met ondernemers in de verschillende gemeenten.
- Er wordt geanticipeerd op de onvermijdelijke krimp van de Wsw. De doelgroep wordt vaker en meer lokaal opgevangen in bedrijfsleven en lokale infrastructuur.
- Alle gemeenten hebben de mogelijkheid om eigen invulling te geven aan uitvoering van eigen beleid waarbij inkoop van diensten bij de gemeente Almelo mogelijk is.

Gemeenten kiezen ervoor om dit voorkeursscenario verder uit te werken.

ARGUMENTEN

2.1 het voorkeursscenario is gebaseerd op een aantal elementen.

1. Door een wetswijziging vindt er geen nieuwe instroom meer plaats in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw).
2. Vanuit beleidsinhoud bezien zijn SW-bedrijven ooit opgezet om mensen met een beperking apart "op te vangen". In deze tijd streven we veel meer naar een inclusieve arbeidsmarkt, waarbij mensen met een beperking meedoen in gewone bedrijven en organisaties. Voor de specifieke groep die beschut binnen werkt blijft een goede voorziening noodzakelijk.
3. Veranderende wetgeving, teruglopende rijkssubsidies, maar ook de gehele transitie binnen het sociale domein maakt dat de afzonderlijke gemeenten kijken naar het geheel van participatie en de inclusieve arbeidsmarkt. En dat maakt dat, net als bij de WMO, jeugd en Participatiewet, gemeenten eigen keuzes willen maken om deze taken zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen uitvoeren.
4. Door deze gewenste eigen keuzes, komt de samenwerking binnen het SW-bedrijf in de toekomst onder druk te staan. Als een gezamenlijk gedragen strategie niet tot de mogelijkheden behoort, nemen de (financiële) risico's toe.
5. De zes gemeenten zeggen ook: als wij binnen een GR toch verantwoordelijk blijven voor toekomstige financiële risico's, waarom zouden we dan niet zelf de uitvoering op de onze gewenste manier organiseren? Dan kunnen we er zelf ook beter rechtsreeks op sturen.
6. De doorontwikkeling van SOWECO stelt gemeenten voor de vraag of ze aandeelhouder willen worden in SOWECO NV. Geen van de zes gemeenten wenst aandeelhouder te worden. Het zou wel kunnen dat private partijen een deel van de dienstverlening van SOWECO NV overnemen.
7. Een risicovolle toekomst is niet in het belang van de werknemers van SOWECO.

KANTTEKENINGEN

2.1 Dit wijkt af van de gezamenlijke gekozen richting: doorontwikkeling van de MO.

De directie en RvC van de NV zijn nu gericht op doorontwikkeling van een brede MO en speken over afbouw betekent de meest radicale koerswijziging. Dit zal weerstand oproepen en tot (politieke) discussies leiden.

2.2 De uitwerking veroorzaakt onrust bij de medewerkers.

De uitwerking zal waarschijnlijk onrust veroorzaken en daardoor mogelijk tot productiedaling en verhoging van het ziekteverzuim leiden. Het betrekken van alle stakeholders en zorgvuldige communicatie is daarom noodzaak. Om dit in goede banen te leiden wordt er voorgesteld om een voorlichter aangewezen die als centraal aanspreekpunt de communicatie coördineert.

UITVOERING

Het voorliggende besluit vraagt om instemming om het voorkeursscenario gedetailleerd uit te werken. Het streven is om in het derde kwartaal van 2019 een definitieve keuze voor de toekomstige uitvoering te maken. Om dit onderbouwd te kunnen doen is een gedegen uitwerking van de invulling van de (organisatie van de) uitvoering per gemeente nodig, en zicht op de risico's, de kosten en de personele en juridische consequenties. Daarnaast zullen de verwachte frictiekosten van de afbouw in kaart gebracht moeten worden.

FINANCIËN

Het voorkeursscenario anticipeert op onafwendbare krimp van de sociale werkvoorziening. De hiermee gepaard gaande kosten komen sowieso uiteindelijk bij de gemeenten te liggen, en het voorkeursscenario pakt de kosten nu in één keer. Door het voorkeursscenario nu goed uit te werken worden de kosten in beeld gebracht en zal een goed onderbouwde keuze in de loop van 2019 mogelijk zijn.

COMMUNICATIE

Bij instemming van de zes colleges zal op 1 april in het DB het besluit worden genomen om het scenario uit te werken. Hiertoe zullen relevante werkgroepen worden samengesteld uit verschillende geledingen van de gemeenten. Waar nodig zal externe deskundigheid worden ingehuurd. Er zal een draaiboek worden gemaakt dat medio april gereed is.

Bijgevoegd is de raadsbrief brief van het Dagelijks Bestuur SOWECO, aan de raden van de deelnemende gemeenten in de GR.